

Rumunský samopal Orita M 1941

Samopal Orita je jedným z výsledkov dlhodobej spolupráce rumunskej zbrojovky C. M. Cugir s československou Zbrojovkou Brno. Konštrukčný tím kapitána Vasilea Oritu, ktorého členmi boli aj Leopold Jašek a Nicolae Sterca, začal pracovať na projekte domáceho samopalu pre Rumunskú kráľovskú armádu v roku 1938. Cieľom projektu bolo zníženie závislosti rumunskej armády od importovaných samopalov nemeckej a talianskej výroby. Začiatkom roku 1941 už prototyp úspešne prešiel skúškami a bol zavedený do výzbroje. Prvé samopaly sa do rúk rumunských vojakov dostali v roku 1943.

Orita M 1941 je robustná zbraň vyrobená z mimoriadne kvalitných materiálov. Samopal má neuzamknutý záver, fungujúci na dynamickom princípe, využívajúcom energiu spätného rázu. Používa náboje 9 mm Parabellum v zásobníku s kapacitou 32 nábojov. Pôvodne bolo možné nastavovať medzi automatickým a poloautomatickým režimom paľby, no už v roku 1943 bola táto funkcia kvôli zjednodušeniu výroby odstránená.

Vo výzbroji rumunskej armády ostal aj po vojne. Armáda ho nahradila v roku 1951 ruskou útočnou puškou AK-47 a vo výzbroji polovojenských jednotiek ostal až do 70. rokov.

Samopaly Orita sa na území Slovenska objavili počas jeho oslobodzovania, keď sa v polovici decembra 1944 prebojovali na južné Slovensko jednotky 1. a 4. rumunskej armády, v rámci prebiehajúcej Budapeštianskej operácie, ako súčasť pravého krídla 2. ukrajinského frontu.

Rumunské jednotky boli slabšie vyzbrojené a nasadzovali ich po boku sovietskych, hlavne v ťažšie priechodnom hornatom teréne. Pri svojom postupe cez stredné a severné časti západného Slovenska oslobodili, alebo sa spolupodieľali na oslobodení stoviek obcí. Na Slovensku sú evidované hroby 10 435 vojakov rumunskej armády.

Mgr. Pavol Rusnák

Múzeum Jána Thaina v Nových Zámkoch